

”Kuopion Isänmaallisen Seuran Johtokunnalle

Allekirjoittanut on kesän aikana kierrellyt Isänmaallisen Seuran stipendiaattina Karttula, Vesannon, Pielaveden, Suonenjoen ja Rautalammin pitäjissä muinaismuistoesineitä kokoilemassa. Tulos matkoista, jotka veivät vähän yli kolmen viikon ajan, oli verrattain pieniarvoinen, vaikkakin käytettyjen varojen yhteissumma teki 58:45 Mark. Syynä epäonnistumiseen oli osittain se, että edellä seudulla liikkuneet yksityisostajat olivat saaneet kansan siihen käsitykseen, että kaikesta vanhasta maksetaan huikeita summia, osaksi myös se, että talojen isäntäväki heinätoiden takia ei ollut tavattavissa. Yleensä valitettiin sitä, että ei oltu aikanaan osattu antaa arvoa vanhoille esineille, vaan heitetty ne käyttökelvottomina pois. esim. haluaisin mainita seuraavan kuulemani tapauksen. Pielavedellä oli pari vuotta sitten kuollut poppamies, joka oli koonnut kaikenlaista vanhaa tavaraa kuten kivi- ja puuesineitä, vaatteita, aseita y.m.s. Hän kuoltuaan sukulaiset olivat polttaneet ja upottaneet läheiseen järveen kaikki hänen tavaransa. Edellämainittujen pitäjien lisäksi sai allekirjoittanut hiukan pikkutavaraa Kuopion pitäjän Jännevirran kylästä ja Kiuruveden pitäjästä. Niinä pitäjinä, joihin keräystä seuraavalla kerralla olisi suunnattava, ehdottaisin kohteliaimmin paitsi Pielaveden laajaa pitäjää, Maaningan, Viitasaaren ja Leppävirran sekä myöskin Joroisten pitäjää.

Allekirjoittanut läksi matkalle Karttulan kirkonkylästä heinäk. 18 p:nä Pielavedelle. Milloin polkupyörällä milloin jalkaisin risteilin pitäjien rajaseudun tuloksena oli virsikirja (todennäköisesti verrattain nuori), pari puuastiaa ja joku raha. Täältä ohjasin kauemmas Pielavedelle, josta taas Karttulan kautta Vesannolle. Tästä kierroksesta oli tuloksena miesten päähine (yksink. ”nyörimyssy”), pari naisten huivia, saarnakirja. Kuorman painavuuden takia olin pakotettu jättämään toisen saarnaskirjan asianomaisten itsensä tuotavaksi. 29 p:nä palasin Karttulan kirkolle, josta onnistuin saamaan Raamatun v:lta 1758, kivitaltan, hopeasoljen sekä messinkisen nuuskarasian.

Täältä olisi saatavana hop. nuuskarasia Nikolai I kuvalla, hiukan nuorempi ja hiukan vanhempi kuin edellä. Raamattu, ohramylly ja puusatula. Jokaisesta näistä vaadittiin siksi paljon, etten katsonut voivani niitä lunastaa. Esim. nuuskarasian hinnaksi mainittiin 25 mk. ja se oli halvimpia näistä kaikista.

Allekirjoittaneen toinen matka suuntautui Suonenjoen kautta Rautalammille ja kesti se heinäk. 31 p:stä elok. 13 p:ään. Tuloksena siitä oli joukko kirjoja, pari rasiaa, hop. solki, silppurauta, jousipyssyn jännittäjä. Täältä ovat yksityiset ostajat saaneet paljon arvokasta kuten kelloja, kaappeja, kynttilänjalkoja, pikareja y.m.

Niistä esineistä, jotka sieltä mahdollisesti voisi saada vaikka allekirjoittanut ei siinä onnistunut, mainittakoon piironki puisella lukolla toht. Huttusen hallussa, kaappikello h:ra Ekbergillä Rautalammilla, sohvatuoleja (1820-luvulta) n:ti Törnqvisteillä Karttulassa, hop. kerma-astia isäntä Eskelisellä Karttulassa.

Allekirjoittaneen keräys Jännevirralla tapahtui kesäkuulla ja oli jokseenkin tulokseton. Sieltä on suuri määrä ehditty lähettää Kansallismuseoon ja Turun Hist. museoon. Kaiken kaikkiaan sain sieltä tuohipullon, jalustimen ja joukon rahoja.

Lähetys Kiuruvedeltä ei ole vielä saapunut, mutta kuulon mukaan siihen sisältyy kivinen höylänteriä, suomalaisia 1 mk:n paperiraha ja kupariraha.

Jännevirralla voisi ehken saada 2 rdl. ploitun ja kuparisen n.s. "Volgorukin viinakannun".

Kiuruvedeltä on eräs h:ra Appelqvist tarjonnut Raamatun v:lta 1683, kellon Kustaa III:n kuvalla, 2 tinalautasta, 8 hop. piippua, 1 ryijyn, 2 rahaa Sigismundin ajalta. Kysymykseni edelläm. esineiden hinnasta en ole kuitenkaan ehtinyt saada vastausta.

Kuopiossa elok. 30 p:nä 1915

Toivo A. Kukkonen

Fil. maist."